

Testimoni: Joan Sabaté Borràs

Data de l'entrevista: 5 d'octubre de 2006

Naixement. Escola. (1957-1967 aprox.)

Vaig nàixer a Tortosa, a la Clínica de L'Aliança. I vaig passar a viure, ràpidament, a Remolins, que és a on vivia la meua família des de sempre. El vuit d'octubre de l'any 1957.

De molt petit, el parvulari el vaig fer a l'escola de monges que hi ha al mateix barri. A l'antic balneari de Porcar, i va haver-hi un temps en què hi havia un convent de les monges Salesianes que feien parvulari. Vaig anar al parvulari al costat de casa, amb les mongetes.

Després, vaig passar a una cosa que avui ja és estrany, i que, de vegades, quan ho expliques a la gent jove, no ho entén. Eren aquelles acadèmies que hi havia en l'època, en què hi havia un professor que al seu domicili o en algun lloc impartia classes a alumnes de diferents edats. I allí vaig fer una etapa amb les Enciclopèdies Álvarez, que anava dels sis als deu anys, aproximadament, en què vaig fer l'Ingrés a Batxillerat lliure. Em vaig examinar a l'Institut Joaquim Bau, i després vaig fer tot el batxillerat al Col·legi dels Josepets, dels Sacerdots Operaris Diocesans.

Del parvulari, els records són esvaïts. Em recordo de les bates de ratlles que portàvem, aprendre a cantar el *Cara al sol*, per exemple. No és que les mongetes fossin especialment d'ideologia feixista o no, però suposo que ho marcava la legislació de l'època, que s'havia de fer. Recordo les classes de catequesi i records esvaïts dels jocs dels amics, dels companys de classe.

Després, ja en l'etapa de l'Acadèmia, davant mateix de la Catedral, tot just una de les cases que aviat s'han de convertir en un espai públic a Tortosa. Recordo

molt vivament el professor Tomàs Salmeron, que era un antic professor republicà represaliat. Per això, s'havia de guanyar la vida fent classes privadament, on vaig aprendre moltes coses i on tinc els primers records més clars.

Remolins

Recordo la meua vida al barri de Remolins, que era l'entorn en què jo em movia. Recordo un barri on es coneixia tothom, on la gent a l'estiu sortia a prendre la fresca al vespre, al carrer, on els carrers encara eren de terra i els havíem de regar perquè no fessin pols.

Recordo els jocs: la pilota, el futbol al mig del carrer, perquè hi havia pocs cotxes, a l'època. Recordo la meua experiència d'escolà a la parròquia.

Tortosa

De la Tortosa del moment recordo coses puntuals. La impressió és d'una ciutat petita i molt marcada per una sèrie de comportaments socials molt rígids. Una societat on els papers en funció de les classes socials estaven molt marcats i molt delimitats.

El Col·legi de Sant Josep

Recordo un col·legi de capellans, dels Sacerdots Operaris Diocesans, en un moment molt especial. Feia pocs anys que havia passat el Concili Vaticà II, i vaig agafar tot un conjunt de professors molt marcats pel Concili, amb moltes ganes de modernitat i d'implicació de l'Església en la societat, amb un fort compromís social, i, fins i tot, gairebé diria polític.

La consciència política

Crec que et consciències durant l'adolescència. Recordo les primeres converses a casa, amb la por de la família, que havien estat republicans i gent d'esquerreres de sempre.

No van militar en cap partit polític, però el meus iaies sempre havien estat *marcel·lineros*, que era com es definia els seguidors de Marcel·lí Domingo aquí a casa nostra. I aquella por, encara, de la Guerra i de la postguerra, de la repressió, i els comentaris.

Quan es parlava de política, o es feia al·lusions a Franco o a alguna cosa d'aquestes, es feia en l'àmbit molt privat de la família: "*Sobretot d'això no comentes res al carrer.*"

Se'ns explica els patiments, algunes coses de la repressió, de la postguerra. Tot això coincideix amb el batxillerat en un col·legi on els professors venen marcats per un tarannà progressista, que intenten crear consciència en l'alumnat. Mirat amb perspectiva, jo crec que alguns de la meua generació ens vam introduir en política molt aviat.

Recordo, fent cinquè de batxillerat, tindre converses parlant de política amb gent, i, fins i tot, una inicial implicació rebent propaganda política clandestina. Amb quinze, setze anys.

Universitat

Sóc llicenciat en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona. Quan arribo a la Universitat és al curs 76-77; per tant, estem molt a les acaballes del franquisme.

En realitat, al que és la Universitat pròpiament no visc el fort de la lluita antifranquista. Vaig agafar l'últim any, que encara Déu n'hi do! Encara em va tocar allò tan tòpic que ara sembla que va fer tothom, de córrer davant dels grisos, però va ser ja molt tardanament, perquè, les primeres eleccions democràtiques van ser a finals d'aquell any, al quinze de juny del 1977.

Recordo la Universitat, que era una illa de progressisme absolutament fora de control de les autoritats franquistes. Els quatre anys següents de carrera els vaig fer ja dins dels primers anys de recuperació democràtica. Encara hi ha una Universitat molt polititzada, amb un fort component dels estudiants, del moviment assembleari.

Recordo assemblees, molt de debat, i molt dures... Hi ha posicions diferents. En aquell moment encara estem en una situació política que és la dels anys de la Transició. Jo en aquell moment era militant del PSUC. Recordo les assemblees amb forts enfrontaments amb la gent de militància trotskista o d'altres, perquè eren partidaris, pràcticament, de tancar la Universitat i traslladar-la als barris i fer una mena d'Universitat Popular. I la gent del PSUC, que anàvem una mica més moderats, se'ns acusava pràcticament de reaccionaris.